

Tutkijat ehdottavat uutta sosiaaliturva-kokeilua perustulokokeilun jälkeen

Tutkijaryhmä esittää uutta kokeilua, jonka avulla saataisiin luotettavaa tutkimustietoa sosiaaliturvan informaatio- ja byrokraloukuista. Ehdotettu kokeilu pureutuisi työllistymistä haittaaviin tekijöihin jäsennellymin kuin vuosina 2017–2018 toteutettu ja laajaa huomiota saanut perustulokokeilu.

Sosiaaliturvan informaatio- ja byrokraloukut voivat muodostaa merkittäviä työllistymisen esteitä. Niiden vähentämiseksi tarvitaan lisää tutkimustietoa sosiaaliturvan aiheuttamista haitallisista työllisyysvaikutuksista. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen ja Palkansaajien tutkimuskeskuksen tutkijoista koostuva ryhmä on laatinut Valtioneuvoston kanslian toimeksiantosta ehdotuksen siitä, miten tietoa saataisiin. Tutkijat tekevät raportissaan ehdotuksen kenttäkokeesta, jossa selvitetäisiin etuusbyrokralian, taloudellisten kannustimien ja informaation muodostamia esteitä työhön osallistumiselle. Keskeinen vaatimus luotettavien tulosten saamiseksi on, että kokeilu toteutetaan satunnaisesti valituille koeryhmille.

Reportissa ehdotetaan kahta vaihtoehtoista tapaa vähentää kokeeseen osallistuvien henkilöiden kohtaamaa byrokraliaa osa-aikaisen työskentelyn aikana. Ehdotetut kokeilut sisältävät joko työttömyysturvan ja asumistuen nykyistä yksinkertaisemman haku- ja ilmoitusmenettelyn tai yksinkertaisemmat työaikasäännöt. Kokeilussa parannetaan myös osa-aikatyön taloudellisia kannustimia osalle koeryhmästä. Lisäksi osalle koeryhmästä tarjotaan selkeämpää ja täsmällisempää tietoa nykyisistä byrokraliamenettelyistä ja rahallisista kannustimista.

”Ehdottamamme kokeilu olisi järkevä toteuttaa, koska sosiaaliturvaa tullaan luultavasti joka tapauksessa uudistamaan. Kukaan ei oikein kuitenkaan tiedä miten sosiaaliturvaa tulisi uudistaa parhaalla mahdollisella tavalla. Ilman kokeilua on riski, että tehdään iso kokonaisuudistus, jolle tulee huono maine ilman että tiedetään mistä, kuten Ison-Britannia Unicredit-uudistuksessa on tapahtunut. Kokeilu minimoi uudistuksen epäonnistumisen riskejä. Perustulokokeilu oli hyvä alku kokeiluille, mutta siinä ei kokeiltu sosiaaliturvan uudistamiskelpoista mallia kuten

meidän ehdotuksessamme”, arvioi PT:n tutkimusjohtaja Tuomas Kosonen.

Suomessa ollaan laajasti yksimielisiä siitä, että nykyinen sosiaaliturvajärjestelmämme kaipaa uudistusta, jotta se tukisi entistä paremmin yksilöiden hyvinvointia ja mahdollistaisi korkeamman työllisyysasteen. Keskeinen kysymys on, miten osa-aikainen ja tilapäinen työnteko ja sosiaaliturva voidaan sovittaa yhteen nykyistä tehokkaammin.

Tutkijoiden ehdottaman kokeilun tulosten perusteella voitaisiin päätellä, mitkä tekijät vaikuttavat työllistymiseen voimakkaimmin, ja se antaisi näin suuntaviivoja sosiaaliturvajärjestelmän kehittämiseen. ■

LISÄTIETOJA

Tuomas Kosonen, tutkimusjohtaja, PT
puh. (09) 2535 7333
tuomas.kosonen@labour.fi

Tuomas Matikka, erikoistutkija, VATT
tuomas.matikka@vatt.fi

JULKAISU

Jarkko Harju, Ohto Kanninen, Hannu Karhunen, Tuomas Kosonen, Tuomas Matikka ja Jouko Verho
Sosiaaliturvan byrokraloukut: Suunnitelma satunnaistetusta kenttäkokeesta.
Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 25/2019.